

ด่วนที่สุด

ที่ ทส 0604.2/ **313**



สดด 1/4ธ.1 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
13 ก.พ. 50 วันที่ 1103
14 ธ.ค. วันที่ 13 ก.พ. 2550 1265

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ถนนพหลโยธิน ซอย 7
พญาไท กรุงเทพฯ 10400

12 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน”

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0506/16156 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2549

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบรายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ.สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2543 จำนวน 1 ชุด
2. ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ..... จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง รองนายกรัฐมนตรี (นายโสมจิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์) ได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย ในความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับ “แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน” เพื่อจัดทำความเห็น ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการประเด็นดังกล่าว ส่งให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ 26 มกราคม 2550 เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ประชุมหารือร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย โดยได้รวบรวมความเห็น ข้อเสนอแนะ ผลการพิจารณาและผลการดำเนินการในประเด็นความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน” โดยสรุปดังนี้

1. ด้านนโยบายการจัดการทรัพยากรน้ำ ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงาน ดังนี้
เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดให้การจัดการทรัพยากรน้ำเป็นนโยบายน้ำแห่งชาติ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับมติ ครม.เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2543 ได้เห็นชอบนโยบายน้ำแห่งชาติ ทั้ง 9 ข้อ

/สำหรับโครงการ...

สำหรับโครงการแหล่งน้ำขนาดใหญ่ คูคลองและอุโมงค์ระบายน้ำได้มีแนวทางที่หน่วยงานเจ้าของโครงการขนาดใหญ่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่กำหนดให้มีการศึกษาจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) และดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.2548

2. ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงาน ดังนี้

เห็นด้วยตามข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งสอดคล้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.2532 ให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทำหน้าที่บริหารทรัพยากรน้ำของประเทศในการ กำหนดนโยบาย วางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ พัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ในการบริหารทรัพยากรน้ำในประเทศไทย และมีคณะกรรมการลุ่มน้ำใน 25 ลุ่มน้ำ กับคณะทำงานวิชาการในคณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะทำงานในระดับจังหวัด อำเภอและตำบล เพื่อให้เป็นองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ของตนเอง นอกจากนี้กรมทรัพยากรน้ำยังได้สนับสนุนงบประมาณให้การดำเนินการของคณะกรรมการลุ่มน้ำทางด้านวิชาการ งบประมาณ หรือบุคลากร เพื่อเสริมสร้างบทบาทและขีดความสามารถของคณะกรรมการลุ่มน้ำและคณะทำงานระดับต่างๆ

สำหรับการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำได้บรรจุหมวดมาตราและวิธีการกำหนดให้อำนาจหน้าที่คณะกรรมการลุ่มน้ำและบทบาทองค์กรผู้ใช้น้ำไว้ในร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ..... ส่วนการบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่อการบริหารจัดการน้ำไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนได้ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ เช่น การจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำหลักไว้ครบทั้ง 25 ลุ่มน้ำหลัก เป็นต้น

3. ด้านกฎหมาย

ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะเห็นได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ... มีหลักการสำคัญและเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับข้อเสนอดังกล่าว ดังนี้

ประการที่ 1 ในการกำหนดให้ “ทรัพยากรน้ำ” สำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ แหล่งน้ำสาธารณะ กับทรัพยากรน้ำที่มีได้อยู่ในแหล่งน้ำสาธารณะแต่หน่วยงานของรัฐได้พัฒนา หรือปรับปรุงสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ (ร่างมาตรา 6)

ประเด็นที่ 2 กำหนดให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จำนวน 32 คน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยทั่วไปและมีอำนาจหน้าที่อื่น ได้แก่ เสนอนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งพิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนแม่บทลุ่มน้ำ กำหนดสิทธิในทรัพยากรน้ำของแต่ละลุ่มน้ำเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและสมเหตุสมผล และตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ รวมถึงพิจารณาอนุญาตการใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ 3 และการกำหนดลำดับความสำคัญเพื่อการจัดสรรทรัพยากรน้ำ ฯลฯ (ร่างมาตรา 14 – 15) โดยที่องค์กรประกอบ และสัดส่วน

ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติตามร่างฯ ดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าการกำหนดที่สอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว

ประเด็นที่ 3 กำหนดให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำ ประกอบด้วยประธานกรรมการลุ่มน้ำคนหนึ่ง และกรรมการอื่นที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง สำหรับจำนวน องค์ประกอบ คุณสมบัติและวิธีการสรรหาหรือแต่งตั้ง รวมทั้งวาระการดำรงตำแหน่งให้กำหนดในกฎกระทรวง และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยทั่วไปในลุ่มน้ำ และอำนาจอื่นตามที่กำหนด (ร่างมาตรา 27 – 29) และกำหนดให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทั่วไปในลุ่มน้ำย่อย รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนด (ร่างมาตรา 32 - 34) ในประเด็นสัดส่วนระหว่างกรรมการในคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เสนอให้มีสัดส่วนทุกภาคส่วนที่เท่าเทียมกัน ได้กำหนดหลักการที่สอดคล้องกับข้อเสนอดังกล่าวแล้ว

ประเด็นที่ 4 สำหรับการบริหารจัดการน้ำ โดยในร่างฯ กำหนดให้การกำหนดเขตลุ่มน้ำต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยคำนึงถึงสภาพอุทกวิทยา สภาพภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศน์ วัฒนธรรมประเพณี และการกำหนดลุ่มน้ำตามหลักวิชาการด้วย และทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ลุ่มน้ำด้วย (ร่างมาตรา 31)

ประเด็นที่ 5 การกำหนดกลไกของคณะกรรมการการจัดการน้ำทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน นั้น ได้กำหนดไว้แล้ว ดังมีรายละเอียดตามประเด็นที่ 2 และประเด็นที่ 3

4) ข้อเสนอแนะรื้อแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างบูรณาการเพื่อความ เป็นธรรม ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงาน ดังนี้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทั้ง 25 ลุ่มน้ำของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีแผนรวมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ให้หน่วยงานและองค์กรระดับต่างๆ ใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับทรัพยากรอื่นๆ และสิ่งแวดล้อม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนดังกล่าว

4.1) ในกรณีรื้อแก้ กรณีการจัดการทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก

คณะกรรมการบริหารโครงการลุ่มน้ำภาคตะวันออก ได้มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 11 หน่วยงานจากภาคราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ร่วมจัดทำประมาณความต้องการน้ำ ศักยภาพน้ำต้นทุน รวมทั้งการวิเคราะห์สถานการณ์ความพอเพียง ความสมดุลน้ำของแหล่งน้ำทุกประเภท และการจำกัดไม่ให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมเกินกว่าแผนการเพิ่มศักยภาพน้ำของน้ำใน 4 ลุ่มน้ำภาคตะวันออก โดยพิจารณาความต้องการน้ำรวมกันทุกประเภทในปัจจุบัน และในอนาคตระยะ 10 ปีข้างหน้า ประกอบกับกรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการจัดทำ

แผนรวมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ซึ่งแผนดังกล่าวประกอบด้วยแผนการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ การจัดสรรการใช้ น้ำ การอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ และการแก้ไขภัยแล้งและน้ำท่วม รวมทั้งจัดตั้ง คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำและคณะทำงานลุ่มน้ำจังหวัด อำเภอ ตำบลและเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันออก

4.2) ในกรณีน้ำร้อง กรณีทะเลสาบสงขลา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ตามมติ ครม.เมื่อวันที่ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2545 ได้ร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ได้จัดทำแผนแม่บท ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2548 และได้มอบหมายให้กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับจังหวัดสงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นกรอบในนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาทะเลสาบสงขลา มีประเด็นครอบคลุมถึงปัญหาทั้งด้าน ทรัพยากรธรรมชาติทุกสาขา ด้านสิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วน มีการบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นและงานศึกษาวิจัยเพื่อใช้เป็นฐานในการบริหารจัดการ โดย สารสำคัญแผนแม่บทจะเกี่ยวข้องการอนุรักษ์ ฟื้นฟูระบบนิเวศทะเลสาบและส่งเสริมอาชีพที่ไม่ทำลาย ทรัพยากรในทะเลสาบดังกล่าว รวมทั้งการควบคุมและป้องกันปัญหามลพิษในแหล่งน้ำ

5) การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติน้ำท่วม ในระยะเร่งด่วน ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการ ดำเนินการ ของหน่วยงาน ดังนี้

รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมในระยะเร่งด่วน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ อำนวยการกำกับ ติดตามการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย (คชอ.) ขึ้น เพื่อให้การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบ อุทกภัยในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ รวม 13 คณะเพื่อกลั่นกรอง แผนงาน/ โครงการ งบประมาณในการช่วยเหลือและฟื้นฟูความเสียหายจากอุทกภัย และรัฐบาลได้อนุมัติ งบประมาณ 22,468 ล้านบาท เพื่อบูรณะฟื้นฟูความเสียหายจากอุทกภัยใน 47 จังหวัด ในกรณีอุทกภัยปี พ.ศ. 2549 โดยมีผลการดำเนินการดังนี้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการช่วยเหลือ ผู้ประสบอุทกภัย ในระหว่างการเกิดอุทกภัย ด้วยการติดตั้งชุดประปาสนาม 6 ชุด เพื่อผลิตน้ำประปาพร้อม การจัดรถบรรทุกน้ำ เพื่อแจกจ่ายน้ำให้ประชาชน และจัดหาผ้าสะอาดแจกจ่ายในประชาชนในพื้นที่ 10 จังหวัด ส่วนการให้ความช่วยเหลือหลังเกิดอุทกภัย ได้รับการสนับสนุนงบกลางรายการสำรองจ่ายในกรณี ฉุกเฉินหรือจำเป็นเพื่อปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำที่เสียหาย 15 แห่ง ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านที่ เสียหาย 97 แห่งและปรับปรุงบ่อน้ำดื่ม 831 บ่อ และก่อสร้างฝายต้นน้ำ 306 แห่ง นอกจากนี้ยังได้รับการ สนับสนุนงบกลางเงินสำรองจ่ายในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 210,990 ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือ

/ผู้ประสบภัยน้ำท่วม...

ผู้ประสบภัยน้ำท่วมระยะเร่งด่วนภายหลังน้ำลดในพื้นที่เกิดอุทกภัย 47 จังหวัด ด้วยการซ่อมแซมระบบ
ประปาจำนวน 1,539 แห่ง ปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำ 90 แห่ง และปรับปรุงบ่อน้ำดื่ม จำนวน 883 แห่ง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมระยะเร่งด่วน โดย
ทำการเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่วิกฤติน้ำท่วม และบริหารจัดการน้ำให้เกิดผลกระทบต่อความเสียหายทั้ง
ชีวิตและทรัพย์สินให้น้อยที่สุด รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือผลผลิตการเกษตรที่เกิดในพื้นที่ที่เสียหายจาก
น้ำท่วม

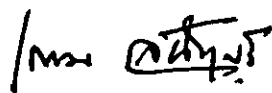
กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้กำหนดการดำเนินการให้
ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยนี้ ไว้ 3 ประการ คือ ประการแรกเมื่อเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมในจังหวัดต่างๆ ให้
อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย(งบ 50 ล้านบาท) ตามระเบียบ
กระทรวงการคลัง ประการที่สอง คือส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากผลกระทบ
ภัยพิบัติน้ำท่วม รวมตัวเป็นเครือข่ายในการเตรียมพร้อมและการให้บริหารจัดการ ความเสี่ยง ในการเผชิญ
เหตุการณ์เบื้องต้น โดยสร้างระบบบริหารจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (CBDRM) และประการที่
สาม คือส่งเสริมให้ทุกตำบลในประเทศไทย มีทีมกู้ภัยครบทุกตำบล (OTOS) เป็นหน่วยเผชิญเหตุในการ
ค้นหาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเบื้องต้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้รับอนุมัติงบกลาง ปี 2550 ตามมติ ครม.เมื่อวันที่ 19
ธันวาคม 2549 จำนวน 75.335 ล้านบาท เพื่อให้การช่วยเหลือและฟื้นฟูความเสียหายจากอุทกภัย เบิกจ่าย
แล้ว 67.155 ล้านบาท

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่มาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ



(นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรน้ำ

โทร.0 2271 6000 ต่อ 6317

โทรสาร 0 2271 6280

เรื่องรายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี
ตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2543

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับ
“การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน”

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อ
คณะรัฐมนตรี เรื่อง “การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน” โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย 5 ด้าน
สรุปประเด็น ดังนี้

1. ด้านนโยบายการจัดการทรัพยากรน้ำ มีประเด็นให้รัฐบาลต้องกำหนดให้การจัดการ
ทรัพยากรน้ำเป็นนโยบายแห่งชาติโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม การจัดการทรัพยากรน้ำต้องสอดคล้องกับ
ความหลากหลายทางกายภาพแต่ละลุ่มน้ำ ตามสภาพความเป็นจริง ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น และ
การจัดสรรเป็นธรรมทั้งน้ำอุปโภคและบริโภค น้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศและเพื่อการ
พัฒนาด้านเศรษฐกิจ เร่งรัดการอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ และการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ตลอดจน
การศึกษาโครงการขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชน
2. ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ ให้มีองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชาติ
ที่เป็นอิสระ เป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบคณะกรรมการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มมี
ส่วนร่วมในสัดส่วนที่เท่าเทียม โดยการสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ หรือบุคลากรจากรัฐบาล รวมทั้ง
การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรมีบทบาทที่
ชัดเจนไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานและสิ้นเปลืองงบประมาณ
3. ด้านกฎหมาย ว่าด้วยการจัดการทรัพยากรน้ำมีหลักการสำคัญในนิยามของ “น้ำ” ให้มี
คณะกรรมการนโยบายน้ำแห่งชาติ และให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำทั้งลุ่มน้ำหลักและลุ่มน้ำย่อย ให้มีการ
กำหนดมาตรการจัดการทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับภูมินิเวศ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญา
ท้องถิ่น พร้อมทั้งการกำหนดกลไกของคณะกรรมการการจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระดับชาติและระดับ
ท้องถิ่น ที่ประกอบด้วยตัวแทนภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนทุกระดับ
4. ข้อเสนอแนะนำร่องแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างบูรณาการเพื่อความ
เป็นธรรม กรณีการจัดการทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก และกรณีทะเลสาบสงขลา เน้นการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นจริง ในรูปแบบเครือข่ายทั้งระดับ
ตำบล อำเภอและจังหวัด ให้มีแผนการจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบโดยเน้นการฟื้นฟูและรักษาความสมดุล
ของแหล่งน้ำธรรมชาติอย่างสมดุล การอนุรักษ์ระบบนิเวศ และการส่งเสริมอาชีพ ควรมีการศึกษาการใช้น้ำ
การบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่นและงานศึกษาเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผน

5. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติน้ำท่วมในระยะเร่งด่วน รัฐบาลควรเร่งดำเนินการมอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักให้การช่วยเหลืออย่างทั่วถึง เป็นธรรม ให้กับผู้ประสบภัยพิบัติน้ำท่วมอย่างเร่งด่วนและทันเหตุการณ์ ตลอดจนการจ่ายค่าชดเชยความเสียหายแก่ครอบครัวที่ยอมให้ผันน้ำเข้าพื้นที่ตนเองและสนับสนุนประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนรวมตัวเป็นเครือข่ายเพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เชิญผู้แทนกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2550 และได้รวบรวมผลการประชุมหารือ ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการในประเด็นข้อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน” แล้ว สรุปความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ด้านนโยบายการจัดการทรัพยากรน้ำ

ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของหน่วยงาน ดังนี้

เห็นด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดให้การจัดการทรัพยากรน้ำเป็นนโยบายน้ำแห่งชาติ เนื่องจากมีความสอดคล้องกับมติ ครม. เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2543 ได้เห็นชอบในนโยบายน้ำแห่งชาติ ทั้ง 9 ข้อ ที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญของสภาที่ปรึกษาฯ และปัจจุบันหน่วยงานในกระทรวงที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สอดคล้องกับแนวนโยบายดังกล่าว เช่นการกำหนดนโยบาย/แผน และยุทธศาสตร์การจัดการน้ำในแต่ลุ่มน้ำ การจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค น้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ น้ำเพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจ(รวมอุตสาหกรรม) และมีความเห็นการจัดการทรัพยากรน้ำควรดำเนินการในเชิงยุทธศาสตร์ทั้งลุ่มน้ำหลัก ลุ่มน้ำสาขาและลุ่มน้ำย่อย

สำหรับโครงการแหล่งน้ำขนาดใหญ่ คูคลองและอุโมงค์ระบายน้ำได้มีแนวทางที่หน่วยงานเจ้าของโครงการขนาดใหญ่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่กำหนดให้มีการศึกษาจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ.2548 ได้กำหนดให้การดำเนินการโครงการของหน่วยงานของรัฐอันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจ หรือสังคม ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือโดยวิธีให้สัมปทานหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นทำ จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบดังกล่าว

2. ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ

ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงาน

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.2532 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทน

องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเป็นกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่บริหารทรัพยากรน้ำของประเทศในการ กำหนดนโยบาย วางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ พัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่างๆ ในการบริหารทรัพยากรน้ำในประเทศไทย และนอกจากนี้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำให้ครอบคลุมทั้ง 25 ลุ่มน้ำ รวมจำนวน 29 คณะ และมีคณะทำงานวิชาการในคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำ และคณะทำงานในระดับจังหวัด อำเภอและตำบล เพื่อให้มีองค์กรในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยทั่วไปในพื้นที่ต่างๆ ของตนเอง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำในฐานะกรรมการและเลขานุการ ได้เสนอโครงสร้างดังกล่าวในร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ..... เพื่อให้องค์กรดังกล่าวเป็นองค์กรที่มีกฎหมายรองรับในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติและระดับลุ่มน้ำ ตลอดจนในระดับพื้นที่ (จังหวัด/อำเภอและตำบล) ให้มีความเป็นเอกภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารด้านนโยบาย และด้านเทคนิคมากขึ้น รวมถึงได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของกรรมการทุกภาคส่วนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้กรมทรัพยากรน้ำได้สนับสนุนงบประมาณให้กับการดำเนินการของคณะกรรมการลุ่มน้ำทางด้านวิชาการ งบประมาณ หรือบุคลากร เพื่อเสริมสร้างบทบาทและขีดความสามารถของคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำและคณะทำงานระดับต่างๆ

สำหรับการแก้ไขปัญหาคอนฟลิคต์ระหว่างผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำก็ได้บรรจุหมวดมาตราและวิธีการกำหนดให้อำนาจหน้าที่คณะกรรมการลุ่มน้ำและบทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำไว้ในร่างกฎหมายดังกล่าวเช่นกัน ส่วนเรื่องการบูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่อการบริหารจัดการน้ำไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนได้ดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ตามมติ ครม.เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2547 จัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำหลักไว้ครบทั้ง 25 ลุ่มน้ำหลัก และในแต่ละลุ่มน้ำได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการประจำปี “การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ” เพื่อเป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณในภาพรวมของประเทศ

3. ด้านกฎหมาย

ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงาน

ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะเห็นได้ว่า ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ... มีหลักการสำคัญและเนื้อหาสาระที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับข้อเสนอดังกล่าว ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กำหนดให้ “ทรัพยากรน้ำ” สำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ ทรัพยากรแหล่งน้ำสาธารณะซึ่งมีประกาศให้เป็นทางน้ำชลประทานตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะซึ่งได้รับการพัฒนาปรับปรุงโดยหน่วยงานของรัฐ และน้ำใต้ดิน กับทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ในแหล่งน้ำสาธารณะ แต่หน่วยงานของรัฐได้พัฒนา หรือปรับปรุงสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ (ร่างมาตรา ๖)

ประเด็นที่ ๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จำนวน 32 คน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ กรรมการจากภาคราชการ/วิสาหกิจ ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ ผู้แทนผู้ใช้น้ำ ผู้แทน องค์กรปกครองท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยทั่วไป และมีอำนาจหน้าที่อื่น ได้แก่ เสนอนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนแม่บทลุ่มน้ำ กำหนดสิทธิในทรัพยากรน้ำของแต่ละลุ่มน้ำเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและสมเหตุสมผล ควบคุม กำกับ ติดตาม เฝ้าระวังและตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ พิจารณาอนุญาตการใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๓ รวมทั้ง กำหนดลำดับความสำคัญ เพื่อการจัดสรรทรัพยากรน้ำ ฯลฯ (ร่างมาตรา ๑๔ – ๑๕)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ องค์กรประกอบ และสัดส่วนของผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติตามร่างฯดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าการกำหนดที่สอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแล้ว

ประเด็นที่ ๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำ ประกอบด้วยประธานกรรมการลุ่มน้ำคนหนึ่งและกรรมการอื่นที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง สำหรับจำนวน องค์กรประกอบ คุณสมบัติและวิธีการสรรหาหรือแต่งตั้ง รวมทั้งวาระการดำรงตำแหน่ง ให้กำหนดในกฎกระทรวง โดยประกอบด้วยกรรมการผู้แทนหน่วยงานของรัฐ กรรมการผู้แทนภาคประชาชน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยทั่วไปในลุ่มน้ำ และอำนาจอื่นตามที่กำหนด (ร่างมาตรา ๒๓ – ๒๔) และกำหนดให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทั่วไปในลุ่มน้ำย่อย รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนด (ร่างมาตรา ๓๒- ๓๔)

ในประเด็นสัดส่วนระหว่างผู้แทนหน่วยงานของรัฐ ผู้แทนภาคประชาชน และผู้แทนภาคเอกชนคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เสนอให้มีสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน ในร่างระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ได้กำหนดหลักการที่สอดคล้องกับข้อเสนอดังกล่าวแล้ว โดยมี จำนวนกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน สำหรับประธานกรรมการให้แต่งตั้งจากกรรมการลุ่มน้ำนั้น ๆ (ร่างระเบียบฯ ข้อ ๑๒) ซึ่งการกำหนดหลักการนี้ จะใช้เป็นแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นเพื่อกำหนดสัดส่วนและองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำในร่างกฎกระทรวงฯ ที่จะออกเพื่ออนุวัติการตามร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ต่อไป

ประเด็นที่ ๔ สำหรับการบริหารจัดการน้ำ จะใช้แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการในระบบลุ่มน้ำ โดยในร่างฯ กำหนดให้การกำหนดเขตลุ่มน้ำต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยคำนึงถึงสภาพอุทกวิทยา สภาพภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศน์ วัฒนธรรมประเพณีและการกำหนดลุ่มน้ำตาม

หลักวิชาการด้วย และทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ลุ่มน้ำด้วย (ร่างมาตรา ๓๑)

ประเด็นที่ ๕ การกำหนดกลไกของคณะกรรมการการจัดการน้ำทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน นั้น ได้กำหนดไว้แล้ว ดังมีรายละเอียดตามประเด็นที่ ๒ และประเด็นที่ ๓

**4) ข้อเสนอแนะรื้อแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างบูรณาการเพื่อความ เป็นธรรม
ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงาน**

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทั้ง 25 ลุ่มน้ำ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 จนถึง 2548 จนครอบคลุมทุกลุ่มน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีแผนรวมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ให้หน่วยงานและองค์กรระดับต่างๆใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับทรัพยากรอื่นๆ และสิ่งแวดล้อม และเป็นภาพรวมของลุ่มน้ำในด้านอุปสงค์ อุปทาน แนวทางในการแก้ไขปัญหาวินัยการจัดการน้ำที่ชัดเจน โดยองค์กรและประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนดังกล่าว

4.1) ในกรณีรื้อแก้ กรณีการจัดการทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก

คณะกรรมการบริหารโครงการลุ่มน้ำภาคตะวันออก ได้มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 11 หน่วยงานจากภาคราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ร่วมจัดทำประมาณความต้องการน้ำ ศักยภาพน้ำต้นทุน รวมทั้งการวิเคราะห์สถานการณ์ความพอเพียงของน้ำใน 4 ลุ่มน้ำภาคตะวันออก โดยพิจารณาความต้องการน้ำรวมกันทุกประเภทในปัจจุบัน ปี 2549 ในอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 ต่อปี ในระยะ 5 ปีข้างหน้า และร้อยละ 6.7 ต่อปี ในระยะ 10 ปีข้างหน้า มีการวิเคราะห์สถานการณ์ความพอเพียงของน้ำ ความสมดุลน้ำของแหล่งน้ำทุกประเภท และการจำกัดไม่ให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมเกินกว่าแผนการเพิ่มศักยภาพน้ำต้นทุนระยะ 10 ปี

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยแผนดังกล่าวประกอบด้วยแผนการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ แผนการจัดสรรการใช้ น้ำ แผนการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ และแผนการแก้ไขภัยแล้งและน้ำท่วม รวมทั้งจัดตั้ง คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำและคณะทำงานลุ่มน้ำจังหวัด อำเภอ ตำบลและเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันออก

4.2) ในกรณีรื้อแก้ กรณีทะเลสาบสงขลา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ตามมติ ครม.เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2545 ได้ร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ได้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาทะเลสาบสงขลา ซึ่งครอบคลุมประเด็นปัญหาทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติทุกสาขา ด้านสิ่งแวดล้อม

และศิลปวัฒนธรรม โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ ตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนด ขอบเขตการศึกษา จนถึงกำหนดยุทธศาสตร์การฟื้นฟูและพัฒนาผู้นำโดยบูรณาการองค์ความรู้ท้องถิ่น และงานศึกษาวิจัยเพื่อใช้เป็นฐานในการบริหารจัดการ โดยสาระสำคัญแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องการอนุรักษ์ พื้นฟูระบบนิเวศทะเลสาบและส่งเสริมอาชีพที่ไม่ทำลายทรัพยากรในทะเลสาบดังกล่าว รวมทั้งการควบคุม และป้องกันปัญหามลพิษในแหล่งน้ำ อันเกิดจากแหล่งกำเนิดที่สำคัญ คือชุมชน อุตสาหกรรม การเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ โดยแผนแม่บทได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2548 และได้ มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับจังหวัดสงขลา พัทลุง นครศรีธรรมราช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นกรอบในแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

5) การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติน้ำท่วม ในระยะเร่งด่วน

ความเห็น/ผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการ ของหน่วยงาน

รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมในระยะเร่งด่วน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ อำนวยการกำกับ ติดตามการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย (คชอ.) ขึ้น เพื่อให้การดำเนินการช่วยเหลือผู้ ประสบอุทกภัยในด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบูรณาการงบประมาณ บุคลากร และ เครื่องมือต่าง ๆ ในการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย และฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดขึ้นให้กลับคืนสภาพปกติ ได้โดยเร็ว พร้อมทั้งได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ รวม 13 คณะเพื่อกลั่นกรองแผนงาน/ โครงการ งบประมาณในการช่วยเหลือและฟื้นฟูความเสียหายจากอุทกภัย และรัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณ 22,468 ล้านบาท เพื่อบูรณะฟื้นฟูความเสียหายจากอุทกภัยใน 47 จังหวัด ในกรณีอุทกภัยปี พ.ศ. 2549 โดยมีผลการดำเนินการดังนี้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรน้ำ ได้ดำเนินการ ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ในระหว่างการเกิดอุทกภัย ด้วยการติดตั้งชุดประปาสนาม 6 ชุด เพื่อผลิต น้ำประปาแจกจ่ายประชาชน พร้อมการจัดรถบรรทุกน้ำขนาด 6,000 ลิตร และ 5,000 ลิตร เพื่อแจกจ่ายน้ำให้ ประชาชน และจัดหาน้ำสะอาดแจกจ่ายในประชาชนในพื้นที่ 10 จังหวัด (พิษณุโลก พิจิตรอุตรดิตถ์ น่าน นครสวรรค์ สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี และนครปฐม) ส่วนการให้ความช่วยเหลือ หลังเกิดอุทกภัย ได้รับการสนับสนุนงบกลางรายการสำรองจ่ายในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 101.8239 ล้านบาท เพื่อปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำที่เสียหาย 15 แห่ง ในจังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก แพร่ น่าน และ สุโขทัย ซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านที่เสียหาย 97 แห่งและปรับปรุงบ่อน้ำตื้น 831 บ่อ ในจังหวัด อุตรดิตถ์ แพร่ และสุโขทัย และก่อสร้างฝายต้นน้ำ 306 แห่ง ในจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ น่านและสุโขทัย นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนงบกลางเงินสำรองจ่ายในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 210.9909 ล้าน บาท เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมระยะเร่งด่วนภายหลังน้ำลดในพื้นที่เกิดอุทกภัย 47 จังหวัด ด้วยการ ซ่อมแซมระบบประปาจำนวน 1,539 แห่ง ปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำ 90 แห่ง และปรับปรุงบ่อน้ำตื้น จำนวน 883 แห่ง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมระยะเร่งด่วน โดยทำการเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่วิกฤติน้ำท่วม และบริหารจัดการน้ำให้เกิดผลกระทบต่อความเสียหาย ทั้งชีวิตและทรัพย์สินให้น้อยที่สุด รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือผลผลิตการเกษตรที่เกิดในพื้นที่ที่เสียหาย จากน้ำท่วม

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้กำหนดการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยนี้ ไว้ 3 ประการ คือ ประการแรกเมื่อเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมในจังหวัดต่างๆ ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย(งบ 50 ล้านบาท) ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2549 ได้ทันที ประการที่สอง คือส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากผลกระทบภัยพิบัติน้ำท่วม รวมตัวเป็นเครือข่ายในการเตรียมพร้อมและการให้บริหารจัดการความเสี่ยง โดยสร้างระบบบริหารจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management : CBDRM) ในการเผชิญเหตุการณ์เบื้องต้น และประการที่สาม คือส่งเสริมให้ทุกตำบลในประเทศไทย มีทีมกู้ภัยครบทุกตำบล (One Tambon One Search And Rescue Team: OTOS) เป็นหน่วยเผชิญเหตุในการค้นหาช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเบื้องต้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้รับอนุมัติงบกลาง ปี 2550 ตามมติ ครม.เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549 จำนวน 75.3355 ล้านบาท เพื่อให้การช่วยเหลือและฟื้นฟูความเสียหายจากอุทกภัย เบิกจ่ายแล้ว 67.1551 ล้านบาท

ทั้งนี้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับ “แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน”

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

เหตุผล

เนื่องจากปรากฏว่า ปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำขาดแคลน การแย่งชิงน้ำ การใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย น้ำท่วม การก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ การบุกรุกและการเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำ การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้กระทำโดยหลายหน่วยงานตามอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ โดยไม่มีกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ ทำให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาน้ำขาดแคลน ประกอบกับการจัดทำกิจกรรมและโครงการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้นขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และบางครั้งยังส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอีกด้วย ดังนั้น จึงสมควรให้มีกฎหมายแม่บทเพื่อวางหลักเกณฑ์และมาตรการในการรับประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงน้ำและมีน้ำดื่ม น้ำใช้ การควบคุมการใช้น้ำ การบริหารจัดการน้ำ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน การพัฒนา การคุ้มครองฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำ การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำขาดแคลน การตั้งกองทุนทรัพยากรน้ำ การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในลุ่มน้ำ ตลอดจนการจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำทั้งในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ และระดับลุ่มน้ำย่อย รวมทั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อให้มีการดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พ.ศ. . . .

“การใช้...

“การใช้ทรัพยากรน้ำ” หมายความว่า การเก็บกัก ปิด กั้น หรือสูบน้ำทรัพยากรน้ำ การนำทรัพยากรน้ำไปจากแหล่งน้ำ การทำหรือปล่อยให้ทรัพยากรน้ำไหลหรือซึมเข้ามาเพื่อประโยชน์ในที่ดิน การเปลี่ยนสภาพหรือคุณสมบัติของทรัพยากรน้ำ รวมทั้งการทำการกิจกรรมในแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การเดินเรือ การประมง การประปา การผลิตพลังงาน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะทำให้ทรัพยากรน้ำมีปริมาณเปลี่ยนไปหรือไม่ก็ตาม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ทรัพยากรน้ำและสิทธิในทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๖ ทรัพยากรน้ำดังต่อไปนี้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(๑) ทรัพยากรน้ำสำหรับประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(ก) ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ทะเลสาบ และทะเลอาณาเขต

(ข) ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะซึ่งมีประกาศกำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง

(ค) ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะซึ่งได้รับการพัฒนาปรับปรุงโดยหน่วยงานของรัฐ

(ง) น้ำใต้ดิน

(๒) ทรัพยากรน้ำที่มีได้อยู่ในแหล่งน้ำสาธารณะ แต่หน่วยงานของรัฐได้พัฒนา หรือปรับปรุง สำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ

นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำตาม (๑) (ข) (ค) และ (ง) ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นด้วย

น้ำใต้ดินตาม (๑) (ง) ให้หมายความรวมถึงน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลด้วย

บุคคลที่ประสงค์จะใช้ทรัพยากรน้ำตาม (๒) ต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยงานของรัฐ ที่ได้พัฒนาหรือปรับปรุงหรือที่รับผิดชอบด้วย

มาตรา ๗ ภายใต้บทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ บุคคลไม่มีสิทธิใช้ทรัพยากรน้ำจาก แหล่งน้ำสาธารณะเกินความจำเป็นแก่ประโยชน์ในกิจกรรมหรือที่ดินของตนจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายเกินสมควรแก่บุคคลอื่นที่เคยใช้ทรัพยากรน้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะ หรือแก่เจ้าของที่ดินริม แหล่งน้ำสาธาณะนั้น

มาตรา ๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งมีน้ำพุเกิดขึ้นหรือมีน้ำไหลผ่านตามธรรมชาติ ไม่ว่าบนดินหรือใต้ดิน ย่อมมีสิทธิเก็บกักหรือใช้น้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็นแก่ประโยชน์ในที่ดินของตน

มาตรา ๙ ในกรณี que บุคคลใดเก็บกักน้ำไว้ตามความจำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือตามกฎหมายอื่น ถ้าเกิดภาวะขาดแคลนน้ำในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งหรือหลายท้องที่ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งเก็บกักน้ำไว้ตามความ จำเป็นดังกล่าวต้องเปลี่ยนน้ำเพื่อประโยชน์สาธารณะตามปริมาณและวิธีการที่กำหนด ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้เก็บกักน้ำดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนตามความเป็นธรรมจากการที่ต้องสูญเสียน้ำที่เก็บกักไว้ แต่ถ้าบุคคลใดเก็บกักน้ำไว้เกินกว่าความจำเป็น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรเพื่อนำน้ำ ส่วนที่เกินมาใช้สอยเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายใดๆ มิได้

มาตรา ๑๐ การใช้ทรัพยากรน้ำแบ่งเป็นสามประเภท คือ

(๑) การใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๑ ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อ การดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อยังชีพ การอุตสาหกรรมในครัวเรือนและการใช้ทรัพยากรน้ำในปริมาณเล็กน้อยตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

(๒) การใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๒ ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อ การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การผลิตพลังงาน ไฟฟ้า การประปา และกิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้การใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๒ ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการลุ่มน้ำที่แหล่งน้ำสาธาณะนั้นตั้งอยู่ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) การใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๓ ได้แก่ การใช้ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อ
กิจการขนาดใหญ่ที่ใช้น้ำปริมาณมากหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบข้ามลุ่มน้ำหรือครอบคลุมพื้นที่
อย่างกว้างขวางตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ
แห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการพิจารณาอนุญาตการใช้ทรัพยากรน้ำตาม (๒) คณะกรรมการลุ่มน้ำอาจมอบหมาย
ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยในลุ่มน้ำคณะใดคณะหนึ่งหรือหลายคณะพิจารณาอนุญาตก็ได้ ทั้งนี้
การมอบอำนาจให้กระทำเป็นประกาศคณะกรรมการลุ่มน้ำ

การใช้ทรัพยากรน้ำตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงการใช้น้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคเป็นสำคัญด้วย

มาตรา ๑๑ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องและความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
การใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๑ สำหรับแต่ละลุ่มน้ำได้

มาตรา ๑๒ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องและความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข
วิธีการ อัตราค่าใช้จ่าย ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม การแก้ไขและการยกเลิกใบอนุญาตการใช้ทรัพยากรน้ำ
ประเภทที่ ๒ สำหรับแต่ละลุ่มน้ำได้

มาตรา ๑๓ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการ อัตราค่าใช้จ่าย ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม
การแก้ไขและการยกเลิกใบอนุญาตการใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๓ ได้

หมวด ๒

องค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน
กรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ
คนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อธิบดีกรมการปกครอง
ผู้ว่าการการประปานครหลวง ผู้ว่าการการประปาสวนภูมิภาค ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง
ประเทศไทย ผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำจำนวนสี่คน ผู้แทนผู้ใช้น้ำจำนวนสี่คน ผู้แทนองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสามคน ผู้แทนองค์กรเอกชนจำนวนหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง
นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกหกคน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการ
ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขาธิการ

การคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้
และประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำโดยทั่วไป รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนแม่บทลุ่มน้ำ
- (๓) พิจารณาและให้ความเห็นต่อแผนงานหรือโครงการพัฒนา บริหารจัดการ พื้นฟูและ
อนุรักษ์แหล่งน้ำของหน่วยงานของรัฐในการเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อให้แผนงานและ
โครงการมีเอกภาพ
- (๔) กำหนดสิทธิในทรัพยากรน้ำของแต่ละลุ่มน้ำเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและ
สมเหตุสมผล เพื่อให้การใช้น้ำมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนและเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดย
จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ควบคุม กำกับ ติดตาม เร่งรัดและตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบายและแผน
ทรัพยากรน้ำและการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการตาม (๓) และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ
- (๖) กำหนดลำดับความสำคัญเพื่อการจัดสรรทรัพยากรน้ำโดยรับฟังความคิดเห็นของ
คณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง
- (๗) พิจารณาอนุญาตการใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๓ ตามมาตรา ๑๐ (๓)
- (๘) โกล่เกลี่ยและตัดสินข้อพิพาทระหว่างลุ่มน้ำ
- (๙) กำหนดกรอบและแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- (๑๐) พิจารณาการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่กองทุนทรัพยากรน้ำตามมาตรา ๔๖
- (๑๑) เสนอแนะให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำต่อคณะรัฐมนตรี
- (๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่
นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๖ ในการจัดทำนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบกิจการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำชำนัดนำผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติด้วย นโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำชำนัดติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายทรัพยากรน้ำชำนัดตามวรรคหนึ่ง และต้องปรับปรุงนโยบายดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการใช้การพัฒนา การบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความเป็นจริงที่มีการเปลี่ยนแปลงไปทุกระยะเวลา

มาตรา ๑๗ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใช้น้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำและองค์กรเอกชน คัดเลือกผู้แทนในส่วนของตนเพื่อให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการทรัพยากรน้ำชำนัดตามมาตรา ๑๔

รายละเอียด หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกผู้แทนแต่ละส่วนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ นั้น ให้นายกรัฐมนตรีใช้ดุลพินิจแต่งตั้งจำนวนสามคน ส่วนอีกสามคนให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๗ ร่วมกันคัดเลือกและเสนอชื่อ

ให้กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับคัดเลือกตามมาตรา ๑๗ จัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อคัดเลือกและเสนอชื่อบุคคลที่จะให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชนที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๗

หากยังไม่มีกรคัดเลือกและเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิครบถ้วนภายในระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่นายกรัฐมนตรีใช้ดุลพินิจแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายในระยะเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาตามวรรคสอง และให้กรรมการอื่น ที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการทรัพยากรน้ำชำนัดไปพลางก่อน ทั้งนี้ให้ถือว่าคณะกรรมการทรัพยากรน้ำชำนัดมีกรรมการครบถ้วนและสามารถดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ได้

ให้สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำชำนัดประสานงานให้มีการประชุมตามวรรคสอง

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๗ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๗ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระตามมาตรา ๑๙ กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๗ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๗ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการนั้นพ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๒ การประชุมของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติต้องมีกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ถ้าไม่มีประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และรองประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติคนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่สองทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ถ้าไม่มีประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และรองประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติคนที่หนึ่ง
และคนที่สอง ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่มาประชุม
เลือกกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติผู้ใดมีส่วนได้เสีย
กรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติอาจมอบหมายให้กรรมการ
ทรัพยากรน้ำแห่งชาติคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการด้านต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่
ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพื่อเสนอรายงานต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
หรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมอบหมายก็ได้

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือ
คณะอนุกรรมการหรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่
ได้รับมอบหมายได้ ทั้งนี้ วิธีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือพนักงาน
เจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจสั่งหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใด
มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๒๕ ให้กรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ รวมทั้ง กรรมการและอนุกรรมการตาม
มาตรา ๒๓ ได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงานตามกฎหมาย และระเบียบของ
ทางราชการ

ส่วนที่ ๒

ลุ่มน้ำและคณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรา ๒๖ การกำหนดลุ่มน้ำให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น
ของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ลุ่มน้ำนั้นอย่างน้อยหนึ่งครั้งก่อนที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกา

ในการกำหนดลุ่มน้ำตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงสภาพอุทกวิทยา สภาพภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศน์
วัฒนธรรมประเพณี และการกำหนดลุ่มน้ำตามหลักวิชาการด้วย

/ใน...

ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งให้มีแผนที่แสดงเขตลุ่มน้ำแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้น ด้วย แผนที่ดังกล่าวให้อือเป็นส่วนหนึ่งของพระราชกฤษฎีกา

รายละเอียด ขั้นตอนและวิธีการจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำตามมาตรา ๒๖ ให้มีคณะกรรมการประจำลุ่มน้ำนั้น ประกอบด้วยประธานกรรมการลุ่มน้ำคนหนึ่งและกรรมการอื่นที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามจำนวน องค์ประกอบ คุณสมบัติและวิธีการสรรหาหรือแต่งตั้ง รวมทั้งวาระการดำรงตำแหน่ง ที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ให้กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เป็นผู้แทนหน่วยงานของรัฐ กรรมการผู้แทนภาคประชาชนและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้ด้วย

กรรมการผู้แทนภาคประชาชนตามวรรคสอง ได้แก่ บุคคลที่ได้รับคัดเลือกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใช้น้ำและองค์กรเอกชนซึ่งอยู่ในลุ่มน้ำนั้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งออกโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสองประกอบด้วยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่นายกรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่กรรมการผู้แทนภาคประชาชนเสนอชื่อ ทั้งนี้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งต้องมีจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

การออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเสียก่อน

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยทั่วไปในลุ่มน้ำ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการพัฒนา การบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำ

(๒) พิจารณาให้ความเห็นต่อแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของจังหวัดต่างๆ ในลุ่มน้ำ ก่อนที่จังหวัดจะนำแผนงานหรือโครงการเสนอของบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อกระทรวงหรือกรม เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในลุ่มน้ำ

(๓) ออกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๙

(๔) พิจารณานุญาตการใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๑๐ (๒)

(๕) ควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำให้เป็นไปตามที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำ ทั้งนี้ ภายใตกรอบและแนวทางที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด

/(๗)...

- (๗) จัดสรรสิทธิและจัดลำดับความสำคัญในการใช้น้ำในลุ่มน้ำ
- (๘) พิจารณาและให้ความเห็นในการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ
- (๙) ทำข้อตกลงผันน้ำกับลุ่มน้ำอื่น
- (๑๐) รับเรื่องร้องทุกข์และไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำ ตลอดจนไกล่เกลี่ยและตัดสินข้อพิพาทระหว่างลุ่มน้ำย่อยในลุ่มน้ำ
- (๑๑) ให้ความเห็นต่อโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อแหล่งน้ำภายในลุ่มน้ำตามมาตรา ๕๗

(๑๒) แต่งและแต่งตั้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำ และกฎหมาย เกี่ยวกับมลพิษทางน้ำ และให้ส่วนราชการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำภายในสามสิบวัน

(๑๓) ส่งเสริมและพัฒนาาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำ

(๑๔) ส่งเสริมและรณรงค์การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำ

(๑๕) ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการลุ่มน้ำ และกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(๑๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการลุ่มน้ำอาจเสนอรัฐมนตรี พิจารณาออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการลุ่มน้ำที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนกฎกระทรวงดังกล่าวไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาท

เงินค่าปรับตามวรรคสอง ให้จัดส่งเข้ากองทุนทรัพยากรน้ำตามมาตรา ๕๖ ตามอัตราที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรา ๓๐ ให้นำมาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับการประชุมและการดำเนินการของคณะกรรมการลุ่มน้ำด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

ลุ่มน้ำย่อยและคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย

มาตรา ๓๑ การกำหนดลุ่มน้ำย่อยให้กระทำได้โดยประกาศคณะกรรมการลุ่มน้ำที่ลุ่มน้ำย่อยนั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียภายในลุ่มน้ำย่อยก่อนออกประกาศดังกล่าว ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำนำผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการกำหนดลุ่มน้ำนั้นด้วย

/ในการกำหนด...

ในการกำหนดลุ่มน้ำย่อยตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงสภาพอุทกวิทยา สภาพภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศน์ วัฒนธรรม ประเพณีและการกำหนดลุ่มน้ำตามหลักวิชาการด้วย

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตลุ่มน้ำย่อยแนบท้ายประกาศนั้นด้วยและ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีผลใช้บังคับได้

มาตรา ๓๒ เมื่อได้มีประกาศกำหนดลุ่มน้ำย่อยตามมาตรา ๓๑ ให้มีคณะกรรมการประจำลุ่มน้ำย่อยนั้น ประกอบด้วยประธานกรรมการลุ่มน้ำย่อยคนหนึ่งและกรรมการอื่นตามจำนวน องค์ประกอบ คุณสมบัติและวิธีการสรรหาหรือแต่งตั้งที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการลุ่มน้ำที่ลุ่มน้ำย่อยนั้น ตั้งอยู่

มาตรา ๓๓ คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยทั่วไปในลุ่มน้ำย่อย รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนงานและโครงการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำย่อย ซึ่งได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่แล้ว ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อนำไปพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งของ แผนแม่บทลุ่มน้ำ

(๒) แจ้างและเร่งรัดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำย่อย และกฎหมายเกี่ยวกับมลพิษ ทางน้ำในลุ่มน้ำย่อย

(๓) พิจารณานุญาตการใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๑๐ (๒) ในลุ่มน้ำย่อย ตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำประกาศมอบหมายตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม

(๔) ส่งเสริม และ รมรงศ์การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำย่อย

(๕) ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ อาจ เสนอรัฐมนตรี พิจารณาออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดกฎกระทรวงดังกล่าวไว้ด้วย ก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาท

เงินค่าปรับตามวรรคสอง ให้จัดส่งเข้ากองทุนทรัพยากรน้ำตามมาตรา ๔๖ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรา ๓๕ ให้นำมาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับการประชุมและการดำเนินการ ของคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการ

มาตรา ๓๖ ให้มีสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานระดับกองหรือสำนัก สังกัดกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ทำหน้าที่เลขานุการให้แก่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติและประสานงานกับสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(๒) รวบรวมและจัดเตรียมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ และริเริ่มกิจกรรมหรือโครงการใดๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(๓) ช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ รวมทั้งการดำเนินงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย สำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำ และสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย ตามที่ได้รับการร้องขอ

(๔) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำและสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย

(๕) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนและโครงการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติและคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(๖) ศึกษา วิจัย เกี่ยวกับการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ

(๗) พัฒนาระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำและระบบเตือนภัย

(๘) สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้ใช้น้ำ

(๙) จัดทำคำขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติและคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(๑๐) ปฏิบัติการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา ๓๗ เมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำใดแล้ว ให้มีสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำลุ่มน้ำ ขึ้นกับสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือ สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำนั้น

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการลุ่มน้ำเป็นผู้รับผิดชอบบังคับบัญชาและบริหารงานภายในสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการลุ่มน้ำ และให้มีสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย

มาตรา ๓๘ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เก็บรวบรวมข้อมูลการใช้น้ำภายในลุ่มน้ำ
- (๒) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการอนุญาตใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๒ ภายในลุ่มน้ำ
- (๓) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บทลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- (๔) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ
- (๕) พัฒนาระบบสารสนเทศลุ่มน้ำและระบบเตือนภัย
- (๖) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- (๗) จัดทำแผนงานและโครงการเพื่อเสนอขอรับเงินอุดหนุนจากกรมทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๓๙ เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยใดแล้ว ให้มีสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยประจำลุ่มน้ำนั้นขึ้นในสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำ ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยนั้นสังกัดอยู่ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย

ให้หัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยเป็นผู้รับผิดชอบบังคับบัญชาและบริหารงานภายในสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย

มาตรา ๔๐ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) เก็บรวบรวมข้อมูลการใช้น้ำภายในลุ่มน้ำย่อย
- (๒) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการอนุญาตใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๒ ภายในลุ่มน้ำย่อย
- (๓) พัฒนาระบบสารสนเทศลุ่มน้ำย่อย
- (๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยและสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมาย

ส่วนที่ ๕

องค์กรของผู้ใช้น้ำ

มาตรา ๔๑ บุคคลซึ่งใช้น้ำในบริเวณใกล้เคียงกันและอยู่ในลุ่มน้ำเดียวกันมีสิทธิรวมตัวกันจัดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อประโยชน์ร่วมกันในหมู่สมาชิกขององค์กรผู้ใช้น้ำ เกี่ยวกับการใช้การพัฒนา การบริหารจัดการ การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ การดำเนินงาน ระบบบัญชีและการเงินขององค์กรผู้ใช้น้ำ รวมทั้งหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับลุ่มน้ำนั้น

ให้องค์กรผู้ใช้น้ำที่จัดทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๔๒ องค์กรผู้ใช้น้ำที่มีสำนักงานใหญ่ในลุ่มน้ำเดียวกันตั้งแต่สิบองค์กรขึ้นไปอาจรวมตัวกันจัดทะเบียนก่อตั้งสหพันธผู้ใช้น้ำเพื่อประโยชน์ร่วมกันในหมู่สมาชิกของสหพันธผู้ใช้น้ำเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ การดำเนินงาน ระบบบัญชีและการเงินของสหพันธผู้ใช้น้ำ รวมทั้งหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการก่อตั้งสหพันธผู้ใช้น้ำให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับลุ่มน้ำนั้น

การออกกฎกระทรวงตามวรรคสอง ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเสียก่อน ให้สหพันธผู้ใช้น้ำที่จดทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๔๓ สหพันธผู้ใช้น้ำที่มีสำนักงานใหญ่ในลุ่มน้ำเดียวกันตั้งแต่ห้าองค์กรขึ้นไปอาจรวมตัวกันจัดทะเบียนก่อตั้งเป็นสหพันธผู้ใช้น้ำเพื่อประโยชน์ร่วมกันในหมู่สมาชิกของสหพันธผู้ใช้น้ำเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ การดำเนินงาน ระบบบัญชีและการเงินของสหพันธหรือสหพันธผู้ใช้น้ำ รวมทั้งหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการก่อตั้งสหพันธหรือสหพันธผู้ใช้น้ำให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับลุ่มน้ำนั้น

ให้สหพันธหรือสหพันธผู้ใช้น้ำที่จดทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๔๔ องค์กรผู้ใช้น้ำ สหพันธผู้ใช้น้ำและสหพันธผู้ใช้น้ำอาจขออนุญาตใช้และจัดสรรทรัพยากรน้ำให้แก่สมาชิกของตนต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรา ๔๕ บทบัญญัติมาตรา ๔๑ ถึงมาตรา ๔๓ ย่อมไม่ตัดสิทธิผู้ใช้น้ำที่จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำในรูปแบบอื่น

หมวด ๓

กองทุนทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๔๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า กองทุนทรัพยากรน้ำขึ้นในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา วิจัย คุ่มครอง ฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำ และทรัพยากรน้ำ

/(๒) สนับสนุน...

(๒) สนับสนุนและส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก ฝึกอบรม และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครอง พื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำและทรัพยากรน้ำ

(๓) ช่วยเหลือสวัสดิการของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาทรัพยากรน้ำและสนับสนุนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการคุ้มครอง พื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำและทรัพยากรน้ำ

(๔) สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย สำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำและสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(๕) จัดสรรเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเห็นสมควร และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

การบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ กองทุนลุ่มน้ำ ประกอบด้วย

(๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ ไปหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๓) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้บริจาค

(๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(๕) เงินจากดอกผลและผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุน

(๖) เงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลุ่มน้ำตามอัตราส่วนที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงรายได้และฐานะการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งด้วย

(๗) ส่วนแบ่งค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้ระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๘) ส่วนแบ่งค่าปรับที่ผู้ก่อมลพิษต้องจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นตามอัตราส่วนที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด

(๙) ส่วนแบ่งค่าธรรมเนียมการอนุญาตใช้น้ำและค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการการใช้น้ำตามอัตราที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด

(๑๐) ส่วนแบ่งค่าปรับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) เงินอื่น ๆ ที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้

ทรัพย์สินของกองทุนทรัพยากรน้ำ ให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนทรัพยากรน้ำโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การรับ การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุนทรัพยากรน้ำ ให้เป็นไปตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับประกาศ หากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

มาตรา ๔๘ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดรายละเอียด หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขเกี่ยวกับกองทุนลุ่มน้ำ สำหรับแต่ละลุ่มน้ำในเรื่องต่อไปนี้

- (๑) การจัดสรรเงินกองทุนลุ่มน้ำ
- (๒) การขอรับการจัดสรรเงินกองทุนลุ่มน้ำ
- (๓) ผู้จัดการกองทุนลุ่มน้ำและวิธีการจัดการกองทุนลุ่มน้ำ
- (๔) การนำเงินกองทุนลุ่มน้ำไปแสวงหาประโยชน์
- (๕) การรับเงินและการจ่ายเงินกองทุนลุ่มน้ำ
- (๖) การอื่นที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกองทุนลุ่มน้ำ

หมวด ๔

การพัฒนา พื้นฟู คุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๔๙ คณะกรรมการลุ่มน้ำ โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้การทำโครงการประเภทใดหรือขนาดใด รวมทั้งการพิจารณาอนุญาตให้ทำโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวภายในลุ่มน้ำที่อาจส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยที่เกี่ยวข้องก่อนการดำเนินการหรืออนุญาต

ให้ประกาศตามวรรคหนึ่ง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และหรือคณะกรรมการลุ่มน้ำย่อย

มาตรา ๕๐ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองแหล่งต้นน้ำ ลำธาร รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดพื้นที่ต้นน้ำ ลำธารเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕๑ ให้กรมทรัพยากรน้ำรับผิดชอบในการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำแนวเขต และทำสารบบแหล่งน้ำสาธารณะให้ชัดเจน แล้วแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขึ้นทะเบียน แหล่งน้ำสาธารณะ

มาตรา ๕๒ หากการใช้ทรัพยากรน้ำของบุคคลใดก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่าง ร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการลุ่มน้ำในพื้นที่ซึ่งมีการใช้ ทรัพยากรน้ำนั้นหรืออาจจะได้รับผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรน้ำนั้น มีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นหยุด หรือลดการใช้ทรัพยากรน้ำนั้นเป็นการชั่วคราวเพื่อเป็นการป้องกันหรือบรรเทาปัญหาดังกล่าวได้

หมวด ๕

การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำขาดแคลน

มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำรับผิดชอบจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและ น้ำขาดแคลนสำหรับลุ่มน้ำของตนร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๕๔ เมื่อเกิดอุทกภัยฉุกเฉินขึ้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ ของบุคคล และให้มีอำนาจเคลื่อนย้าย ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งใด ๆ รวมทั้งติดตั้งเครื่องมือ อุปกรณ์ ในการสูบน้ำ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนั้นได้เท่าที่จำเป็น แต่ต้องจ่าย ค่าทดแทนอย่างเป็นธรรมแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้น

มาตรา ๕๕ เมื่อเกิดภาวะน้ำขาดแคลนอย่างรุนแรงขึ้นในท้องที่ใด ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจออกประกาศกำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตขาดแคลนน้ำได้

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้บุคคลใดลดหรืองดการใช้น้ำในกิจการ ที่กำหนดเป็นการชั่วคราวได้ และให้มีอำนาจนำน้ำนั้นไปแบ่งปันแก่บุคคลอื่น

หากการแบ่งปันน้ำตามวรรคสอง เป็นการนำน้ำที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลใด ไปแบ่งปันแก่บุคคลอื่น จะต้องมีการจ่ายค่าทดแทนอย่างเป็นธรรมเพื่อความเสียหายที่เกิดแก่บุคคล ซึ่งครอบครองน้ำนั้น

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องนำน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่ง เพื่อบรรเทาภาวะ ขาดแคลนน้ำ หรือเพื่อประโยชน์ในการป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วม รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจสั่งให้ดำเนินการดังกล่าวได้เท่าที่จำเป็นในการบรรเทา ภาวะขาดแคลนน้ำ หรือการป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

หากการดำเนินการตามวรรคหนึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย ภาวะ หรือการขาดประโยชน์ แก่ลุ่มน้ำที่ถูกนำไป หรือลุ่มน้ำที่จำต้องยอมรับน้ำนั้นเข้ามา ให้รัฐมนตรีกำหนดให้กองทุน ทรัพยากรน้ำจ่ายค่าทดแทนอย่างเป็นธรรมให้แก่ลุ่มน้ำที่ได้รับความเสียหาย หรือต้องรับภาวะหรือ ขาดประโยชน์นั้น หรือให้จัดทำโครงการเพื่อช่วยเหลือ พัฒนาลุ่มน้ำที่ได้รับความเสียหาย หรือต้อง รับภาวะหรือขาดประโยชน์นั้นก็ได้

หมวด ๖

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในทางน้ำชลประทาน

มาตรา ๕๗ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การจัดหา การพัฒนา การบริหารจัดการ การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในทางน้ำชลประทานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ ชลประทานหลวง

มาตรา ๕๘ ก่อนการประกาศแหล่งน้ำสาธารณะใดให้เป็นทางน้ำชลประทานตามกฎหมาย ว่าด้วยการชลประทานหลวง ให้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ในแหล่งน้ำสาธารณะนั้นก่อน

มาตรา ๕๙ ในการจัดสรรน้ำและพิจารณาการขออนุญาตใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานตามกฎหมาย ว่าด้วยการชลประทานหลวง ให้กรมชลประทานหรือผู้มีอำนาจปฏิบัติตามแผนหรือหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขในการจัดสรรน้ำและการพิจารณาการขออนุญาตใช้น้ำ ของคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือของ คณะกรรมการลุ่มน้ำย่อยซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุมทางน้ำชลประทานนั้นด้วย

หากการจัดสรรและการอนุญาตใช้น้ำตามวรรคหนึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้น้ำข้ามลุ่มน้ำ ให้กรมชลประทานหรือผู้มีอำนาจปฏิบัติตามแผนหรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำ แห่งชาติกำหนดด้วย

ในการจัดทำแผน การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรรทรัพยากรน้ำ และการพิจารณาอนุญาตการใช้น้ำตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์เดิมในการจัดทำ โครงการชลประทาน ตลอดจนภาระข้อผูกพันตามสัญญาระหว่างกรมชลประทานกับบุคคล ที่สามด้วย

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๑๐ (๒) โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขหรือวิธีการที่กำหนดในใบอนุญาตที่กำหนดตามมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ ผู้ใดใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๓ ตามมาตรา ๑๐ (๓) โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขหรือวิธีการที่กำหนดในใบอนุญาตที่กำหนดตามมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๒๔ หรือคำสั่งรัฐมนตรี ที่ออกตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดครอบครอง รุกกล้าหรือปลูกสร้างสิ่งใดในแหล่งน้ำสาธารณะโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

การอนุญาตให้บุคคลใดครอบครอง รุกกล้าหรือปลูกสร้างสิ่งใดในแหล่งน้ำสาธารณะให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๖ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการกำหนดลุ่มน้ำตามมาตรา ๒๖ หรือยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำตามมาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่ตามเดิมในลุ่มน้ำนั้นไปพลางก่อน ทั้งนี้ ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี